

HAVE YOU TRIED TURNING IT OFF?

“Have you tried turning it off and on again?” Het is wellicht het vaakst gegeven advies bij IT-problemen, maar geldt ook in zoveel andere contexten. Systemische problemen vragen systemische oplossingen. Even pauzeren, even stilstaan: het creëert een wereld van verschil. In het artistiek en cultureel programma van Gent2030 durven we naar de kern gaan. Waar doet het pijn in Gent? Waar kan Gent2030 met kunst en cultuur een écht verschil maken?

Çava Gent? Alles goed?

Steden maken het verschil. Niet omdat ze groot of machtig zijn, maar omdat het knooppunten zijn in globale netwerken. Nergens is de permanente stroom van uitdagingen op vlak van klimaat, politiek of economie zo tastbaar. De wereld verandert snel. Ook in Gent.

Steeds meer mensen voelen zich in de stad ontheemd en vervreemd. We kunnen een enorm positief verhaal over Gent vertellen, maar wie voorbij de gevels en onder de oppervlakte kijkt, ziet ook een ander Gent.

Een grote groep inwoners van de stad voelt zich niet gehoord. De systeemwereld, instellingen en instituties spreken vaak een taal waarin Gentenaars zichzelf niet herkennen. Mensen met een fysieke of mentale beperking of gevoeligheid, jongeren in kwetsbare situaties, personen die in eenzaamheid zijn terechtgekomen, nieuwkomers, langdurig zieken, bewoners van de kanaaldorpen ...herkennen zich niet meer in de systeemwereld.

Het kàn anders, het moet anders: samen gaan we op zoek naar manieren om van onze stad een veerkrachtige plek te maken waar mensen zich écht thuis voelen.

Ons Gent mag dan geen grootstad zijn, en ook niet ‘klein maar fijn’. Als eeuwenoude havenstad, stad van rebellie en tegendraadsheid, van coöperatieven en abdijen, heeft ze haar veerkracht en verbeeldingskracht al ruim bewezen. Gent is een stad met een verleden dat hoop geeft voor de toekomst. Die hoop willen we uitdragen in 2030. Want die hoop hebben we nodig.

Have you tried turning it off?

Die 'sense of belonging' of een **hernieuwde connectie** ontstaat niet vanzelf. Wat zou er gebeuren als we collectief even de pauzeknop indrukken? Wat als we even de tijd nemen om echt naar elkaar te luisteren, om van daaruit, met de kracht van verbeelding, tot nieuwe verbintenissen te komen.

We beschouwen Gent als een groot **open atelier** voor Europa, waar we samen met alle inwoners op zoek gaan naar een nieuw cultureel burgerschap net als een nieuwe vorm van collectiviteit.

Niet alleen in het centrum, maar over het gehele Gentse grondgebied, over regionale en zelfs nationale grenzen heen, zetten we grote en kleine ideeën om in wervende projecten. We bouwen een **circulair netwerk van vrijhavens**: culturele refuges waar de sleutels uit handen gegeven worden en waar nieuwe regeneratieve broedplaatsen kunnen ontstaan.

We geloven dat een gedragen **stadsbreed proces** met sterke hefboomen en vele bondgenoten kan resulteren in verandering. Kunst en cultuur beschikken over de unieke kracht om genoeg verbeelding, vertrouwen en volharding te ontwikkelen.

We willen een **cross-sectoraal verbond** opzetten met andere sectoren, burgers en bedrijven. Hierbij hanteren we het gedeeld waardenkader dat aan de start van het traject voor Gent 2030 ontwikkeld werd als richtsnoer en ijkpunt.

We stellen **12 waarden** voorop: toegankelijkheid, innovatie, vrijheid, duurzaamheid, inclusiviteit & diversiteit, rechtvaardigheid, solidariteit, samenwerking, democratie, veiligheid, openheid en verbinding staan centraal in alles wat we doen. Ze zorgen voor een gemeenschappelijke veilige basis voor samenwerking te komen, een uitgangspunt om op een gelijke manier aan een proces te kunnen beginnen.

Durven stoppen, dat vraagt lef. Het is veel makkelijker om verder te doen dan stil te staan. Stoppen op zich is geen doel, maar wel een belangrijk middel. Wie niet vallen wil, zal nooit vliegen.

Gent2030 is een verhaal van dromen - durven - doen - leren - en opnieuw proberen. We vertalen 'Have you tried turning it off' in 4 programmaliijnen: 'I Hear You', 'Idle Grounds / Wild Waters', 'Messy Margins', & 'Right To Repair'. Van daaruit starten we collectieve leerprocessen op onder de noemer '**failing forward**'. Gent2030 wil een hefboom voor transitie zijn.

VIER ARTISTIEKE WERKLIJNEN

I HEAR YOU

Zorgen dat mensen zich gehoord voelen, vergt écht luisteren.

We leven steeds meer in onze eigen bubbels. Het geluid van onze eigen mening kaatst vaak terug op allerlei muren. Algoritmes leiden ons naar datgene wat we al kennen en zo ontdekken we niets nieuws. Maar ook in een fysieke context komen we in parallelle werelden terecht, waarbij we vergeten om onze burens te leren kennen. Met eenzaamheid, onwetendheid en polarisatie tot gevolg. 1 op 2 Gentenaars geeft aan zich regelmatig eenzaam te voelen. ¹

Hoe kunnen wij het tij keren? Hoe omarmen we het onnoemelijk gigantische potentieel van deze tijd? Hoe ontwerpen we ruimte voor reflectie? Hoe ontwerpen we vanzelfsprekende ontmoetingsplekken? Hoe creëren we plekken waar stilte ook belangrijk is. Wat is de kracht van taal bij het luisteren? Wat met rouw en verlies?

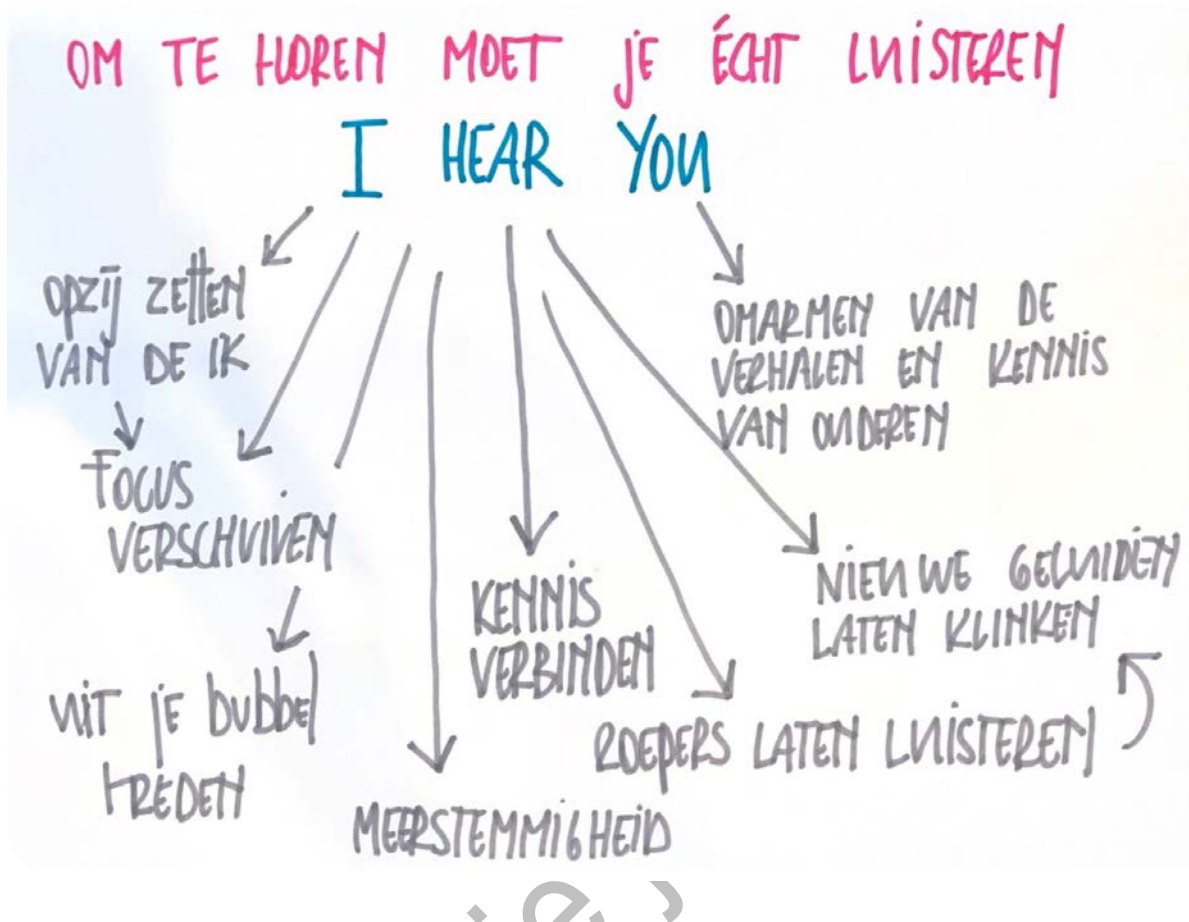
Twintig procent van de Europese bevolking wordt langdurig blootgesteld aan lawaai dat schadelijk is voor de gezondheid². Dit cijfer komt neer op meer dan 100 miljoen mensen in Europa. Hoe verminderen we deze ruis zodat ook de stille pratende gehoord kunnen worden?

Zorgen dat mensen zich gehoord voelen, vraagt dat we de focus verschuiven van onszelf naar de ander en de ruis wegnemen.

---

¹ <https://stad.gent.nl/samenleven-welzijn-gezondheid/gezondheid/mentaal-welzijn/het-einde-van-eenzaamheid-begint-hier>

² <https://www.eea.europa.eu/nl/articles/geluidshinder-is-een-groot-probleem>

Gent2030 ontwikkelt een programma dat antwoorden zoekt op uitdagingen als:

- Hoe zorgen we ervoor dan meer mensen zich écht gehoord voelen?
- Hoe kunnen wij van sleutelfiguren leren en hen de ondersteuning bieden? Sleutelfiguren vervullen in hun gemeenschap centrale en belangrijke rollen en vormen bruggen tussen de leefwereld en de systeemwereld. Toch worden ze hier te weinig in erkend en ondersteund.
- Hoe kunnen we ervaringen en verhalen van ouderen in onze stad omarmen. Zij herinneren zich de “geschiedenissen van ons gedeeld verleden” die samen onze stad maken.
- Wat archiveren we? En hoe kunnen we wat daar bewaard ligt ook tegelijk ook laten stromen door de stad en Europa?
- Hoe kan je de levende kennis in mensen verbinden? Hoe kan je die kennis aanspreken?
- Hoe kan (digitale) technologie worden ingezet om ondervertegenwoordigde stemmen te versterken zonder hun privacy of identiteit in gevaar te brengen.

IDLE GROUNDS - WILD WATERS

Gent ontstond daar waar Leie en Schelde samenvloeiden aan wat nu Portus Ganda heet. Tot op vandaag vormen de Gentse waterlopen een kloppend hart van de stad. In tijden van klimaatopwarming houden ze de stad koel. In tijden van watersnood zorgen de waterbuffers en overstromingsgebieden rond de stad.

Het Gentse waternetwerk met zijn brede ondergrondse vertakkingen is een verbindende factor. Net zoals de netwerken tussen mensen, zijn heel wat verbindingen onzichtbaar en bepalen ze mee wat stroomt in de stad en de samenleving. Gent en Europa bevinden zich op dat vlak in woelig water door uitbreidende verrechtsing, internationale conflicten en oorlogen, groeiende armoede, klimaatcrisissen, milieurampen en een algemeen groeiend gevoel van onzekerheid bij de bevolking.

Ook op gronden die niet worden ingezaaid, zal vanzelf begroeiing ontstaan. In oorsprong was braakland de akkeroppervlakte die één of meerdere jaren niet werd gebruikt, om de grond te laten herstellen. Vandaag wordt braakland beschreven als “grond die op dat moment niet de beoogde functie vervult”. Ruimte bieden aan nieuwe mogelijkheden, pauze voor een nieuw begin en de openheid en verstillings die daarbij hoort, willen we omarmen in het programma van 2030.

Soms is het nodig om tijd nemen om op te laden, energie vrij te maken om tot de essentie te komen: verbinding met zichzelf en met de andere(n) in een ‘vrije, lege ruimte’ waar geen regels het handelen en denken bepalen. En waar creativiteit, innovatie, spontane synergieën kunnen ontstaan. Braakland onderdeel maken van elke generatie en alle Gentse gemeenschappen kan de samenleving zuurstof geven, een vruchtbare grond om verbinding te maken met zichzelf en de anderen. Een vijfde van het Gents oppervlakte is landbouwgrond. Driekwart van de EU-oppervlakte is landbouwgrond.³ Is het niet vreemd dat we ver-vreemd zijn van braak-land?

Het is tijd om het uitdoven van regels en opgelegde functies onder de loep te nemen, voluit te gaan voor diversiteit in plaats van monocultuur en organische processen evenveel kansen te geven als opgelegde en ingezaaide verwachtingen. Daarbij willen we verwildering bewust toelaten, op een doordachte manier. Rewilding is een term uit de ecologie en staat voor het opnieuw ‘wilder’ maken van natuurgebieden. De natuur krijgt vrij spel en wordt niet meer ‘gemanaged’, zodat biodiversiteit floreert. Zo ook willen we creatieve wildgroei stimuleren door procedures toegankelijker en laagdrempeliger te maken, zodat cultuur de voedingsbodem blijft waarop de stad op kan bloeien.

---

³ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=587819>

OVER ONTREGELLEN EN NIET INVULLEN

ON IDLE GROUNDS

WILD WATERS

Gent2030 ontwikkelt een programma als oefenruimte voor vragen als:

- Wat is er nodig om een onontgonnen ruimte te creëren?
- Hoe kan ontregelen samen gaan met het bewaren van veilige ruimte?
- Hoe kan niet-invullen, witruimte bijdragen aan het ontstaan van nieuwe artistieke en culturele praktijken?
- Hoe herdenken we beslissingskaders en machtsverhoudingen?
- Welke rol kan het water daarbij spelen?
- Hoe laten we de zaken 'natuurlijk stromen' in de stad?
- Hoe gaan we om met begrippen als 'eigenaarsschap', 'gebruiksrecht', 'commons'?
- Wie laten we toe om gatekeeper te zijn en waarom? Hoe maken we van gatekeepers caretakers?
- Op welke manieren kan (digitale) technologie bijdragen en worden ontworpen om de gebruiker bewust te maken van en te reflecteren op de ongebruikte, verwaarloosde of vergeten ruimtes in onze samenleving?
- Hoe kunnen ook online en in de digitale ruimte op zoek naar kwaliteit, veiligheid en natuurlijke flow?

- Hoe kunnen we ons bewegen op het snijvlak van de werkelijke en de virtuele ruimte (cfr. [Ethics manifesto voor mixed reality](#))

MESSY MARGINS

In de morsige marges voorbij het bekende, zit zoveel waardevols. We hebben het over de kanaaldorpen en de randgemeenten, de blauwgroene grenzen wat Gent omzoomt.

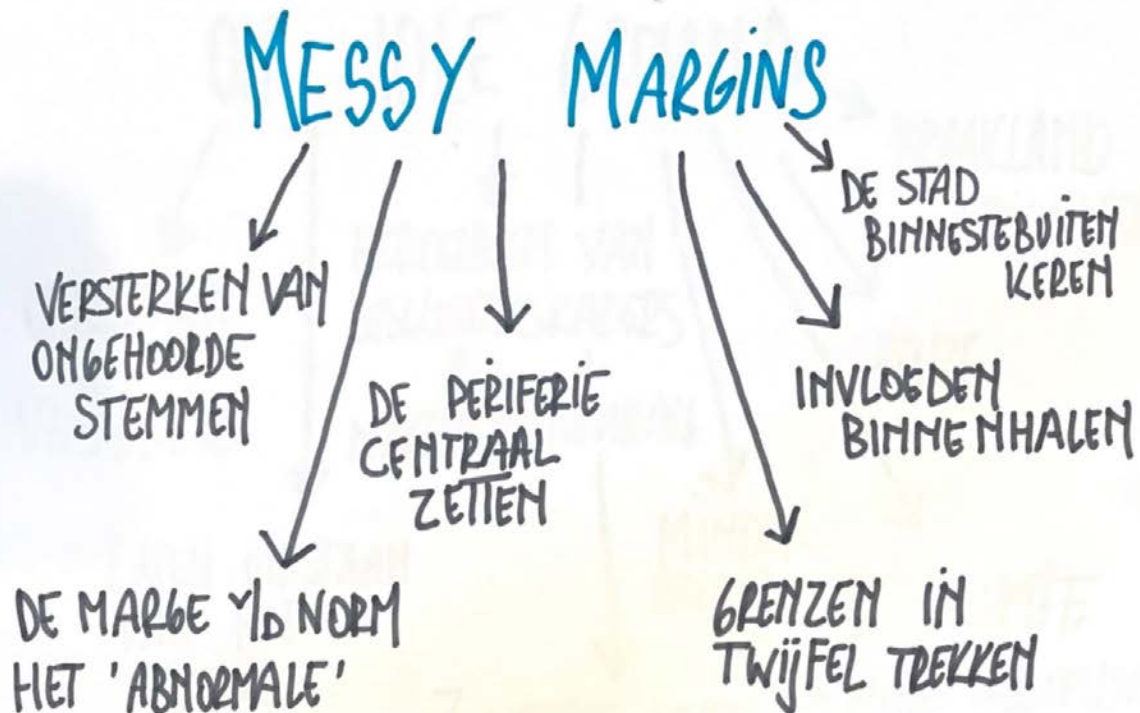
Het opzoeken van de marges kan een fysieke interpretatie zijn. Waar liggen de grenzen van Gent, van ons land en van Europa? Who decides who decides? Wat is 'centrum' en wat is 'rand' mochten we vanuit de natuur naar onze stad of ons land kijken? Als we de natuur als vertrekpunt voor menselijk ontwerp zouden nemen, hoe ziet het er dan uit?

Hoe kijken we in Gent naar Europa en hoe kijken we in Europa naar Gent? Hoe kijkt de wereld naar Europa? Hoe draagt onze cultuur over die grenzen en in hoeverre kan het project van 2030 onze nog grotere omgeving beroeren? En hoe laten wij ons in vervoering brengen door de culturen en invloeden van ver buiten Gent? En hoe kunnen we internationale linken ontwaren en herwaarderen die vanuit de marge ontstaan?

De morsige marge gaat ook over de marge van de norm, het "abnormale". We hebben het over een platform creëren voor en versterken van ongehoorde en ondervetegenwoordigde stemmen. Nieuwe waarheden durven aanvaarden als even waar. Grenzen in twijfel trekken. Het onzichtbare zichtbaar maken. De periferie centraal plaatsen. De schoonheid van scheef. De kracht van onaf.

De margins slaan ook op onze mentale en persoonlijke grenzen. Waar voel ik mij veilig en binnen welke grenzen creëer ik mijn persoonlijke 'space of belonging'. Waar worden mijn grenzen aangetast en hoe sta ik tegenover een wereld die voortdurend mijn identiteit tracht te beïnvloeden? Het mogen morsen zorgt voor de geestelijke vrijheid, als een rivier die meandert door een landschap, in een anders te gekanaliseerde wereld.

POSITIEVE HERWAARDERING VAN DE MARGE

Gent2030 ontwikkelt programma's waarin we marginaliteit positief herwaarderen en aan de slag gaan met vragen als:

- Hoe betrek je de groene landbouwzones bij een samenleving? Kan je de stad binnenstebuiten keren, en terug landbouw laten zijn in het centrum?
- Wat gebeurt er als we wat zich aan de rand/buitengrenzen bevindt extra groots produceren en de dingen in het centrum 'onderproduceren'?
- Hoe maken we van de kanaaldorpen en de randgemeenten het 'centrum'?
- Welk effect heeft het verplaatsen van het stadhuis buiten het stadscentrum?
- Wat als we onze sleutels overdragen aan zij die nooit eerder sleuteldragers waren?
- Hoe kunnen we artistieke praktijken vormgeven vanuit natuur als vertrekpunt (symbioscene gedachtegoed)
- Hoe laten we ons beïnvloeden en inspireren door culturen en invloeden van ver buiten Gent?

RIGHT TO REPAIR

Volgens een studie van de Europese Commissie geeft 77% van de Europeanen⁴ aan te kiezen voor herstel in plaats van de aankoop van een nieuw product. Eind november 2023 heeft het Europees Parlement met overtuigende meerderheid een standpunt ingenomen over een versterkt “recht op reparatie” voor de consument⁵.

Het recht op herstel voor toestellen wordt een Europees basisrecht, maar hoe zit het recht op herstel voor onszelf als mens? Waar zit het recht op herstel van samenleven? Naar welk repaircafé kan je gaan voor menselijke hapering? En wat met the right to be broken? Kapot maken is toch ook maken?

In tijden van overal en altijd geconnecteerd zijn, is de drang naar prikkelarme zones en plekken van stilte en luwte enorm groot. Plekken waar we mens en natuur weer samenbrengen, maar vooral ook mensen onderling. Een plek waar mensen kunnen genieten van stilte, reflectie, ontspanning en diepgaand contact met de natuur, waar ook de digitale snelwegen verkeersvrij worden gemaakt. Recht op herstel is ook het recht op ongeremd vieren én het recht op escapisme.

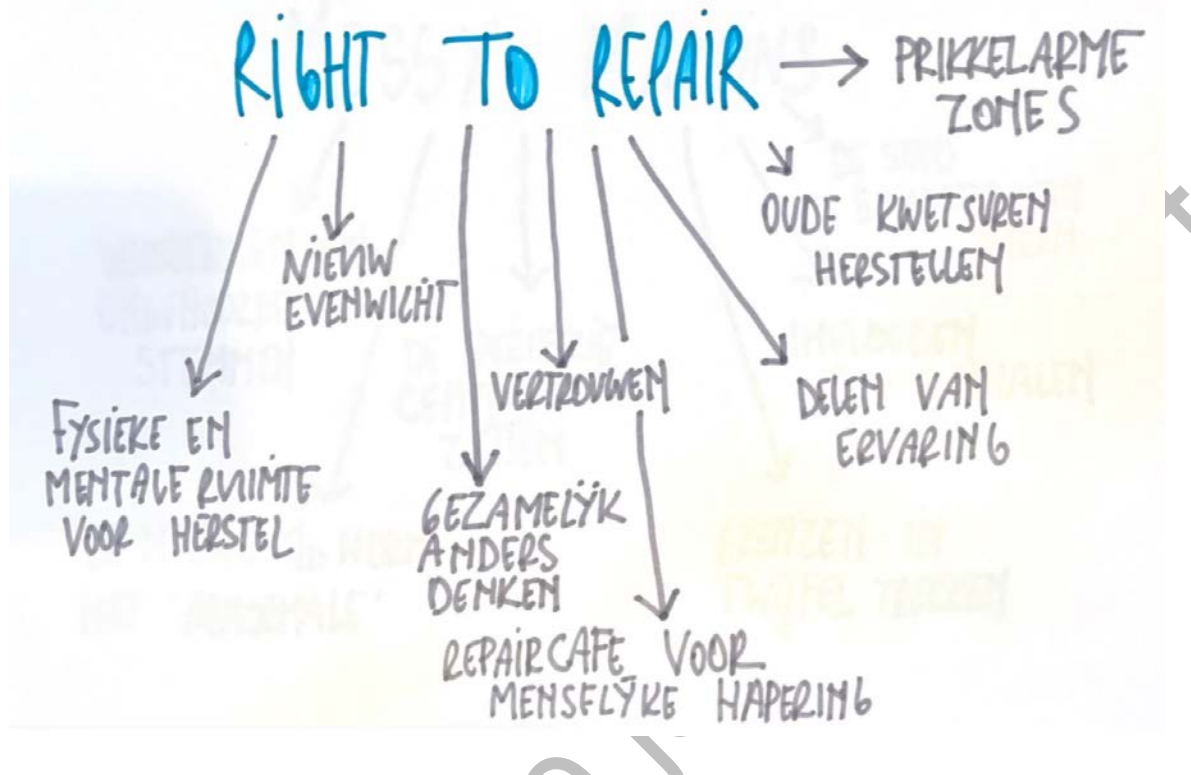
Hoe herstellen we oude kwetsuren? Wat met de sporen van ons koloniaal verleden, geschiedenis van vervolging en foltering? Zit er ook schoonheid in littekens? Hoe herstellen we het evenwicht? Hoe herstellen we ongelijkheid? Hoe herstellen we vertrouwen?

---

⁴ [studie](#)

⁵ [Nieuwe EU-regels](#)

HERSTELPROGRAMMA'S & HOGE EMPATHIE ZONES

We ontwikkelen herstelprogramma's en hoge empathie zones waarin we antwoorden zoeken:

- Hoe faciliteren we fysieke en mentale ruimtes voor herstel?
- Hoe kunnen we gezamenlijk anders denken over waarde? En de verdeling daarvan?
- Hoe delen we ervaringen om herstellings processen mogelijk te maken voor anderen?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen profiteert van digitalisering?
- Hoe ziet een repaircafé voor menselijke haperingen eruit?
- Waar maken we plaats voor ongeremd vieren en escapisme?
- Kunnen we ['the makers bill of rights'](#) als richtsnoer voor artistieke programma's gebruiken?

ONZE LERENDE CAPACITY BUILDING AANPAK: FAILING FORWARD

We geloven in de transformatieve kracht van collectieve leeromgevingen.

We kunnen alleen een duurzame impact hebben, als we met zijn allen *leren*, en dat leren delen, zodat er niet individueel en binnen organisaties geleerd wordt maar *collectief*. We denken daarbij niet in klassieke doelgroepen, maar we zoeken ruimte voor burgers om mee eigenaar te worden van dat leerproces. Op deze manier realiseren we niet alleen een breed gedragen, innovatief cultuurjaar 2030, we versterken ook de culturele/creatieve sector tussen 2020-2040.

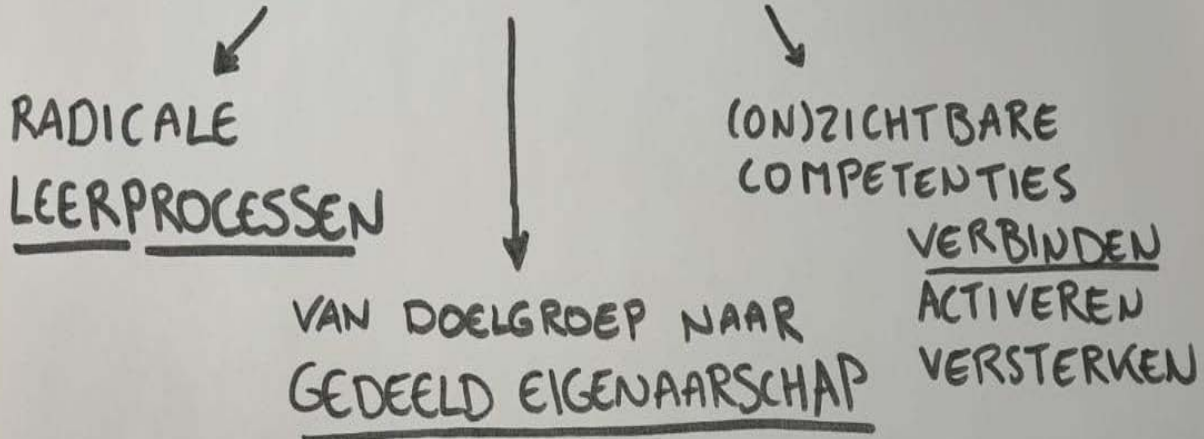
Het gedeelde [waardekader](#) is daarbij richtinggevend en stelt ambitieuze doelen op vlak van competenties: in elke activiteit, elk programma van Gent2030 willen we immers praktijken ontwikkelen die 12 waarden (toegankelijkheid, innovatie, vrijheid, duurzaamheid, inclusiviteit & diversiteit, rechtvaardigheid, solidariteit, samenwerking, democratie, veiligheid, openheid, verbinding) omzetten in realiteit. Initiatiefnemers worden uitgenodigd om aan te geven hoe ze deze waarden omzetten in praktijken. Of in welke van deze waarden ze sterker willen worden. Wat we kunnen leren van elkaar. Wat we nog moeten beginnen leren.

In leeromgevingen stuwen we het culturele veld naar innovatieve samenwerking en interactie met andere sectoren (zoals het sociale middenveld, economische spelers, sport en onderwijs). Tegelijk beschouwen we dit proces zelf als een **leeromgeving** voor alle betrokkenen, de stad en Europa. In het hele traject dat we lopen, laten we een sterke impact na in het stadsweefsel. Met #Gent2030 als common ground kunnen we een duurzame transitie in gang brengen.

De ambitie om samen te groeien, te oefenen met de moed om te durven mislukken vertalen we in 3 *guiding principles* die houvast bieden en speelruimte mogelijk maken. Het is de kern van ons #Gent2030 *capacity building program*.

HOE? TRANSFORMATIEVE KRACHT IN COLLECTIEVE LEEROMGEVINGEN

FAILING FORWARD

HET IS SPEELTIJD VOOR GENT

Werk

DRIE GUIDING PRINCIPLES

Radicale Leerprocessen

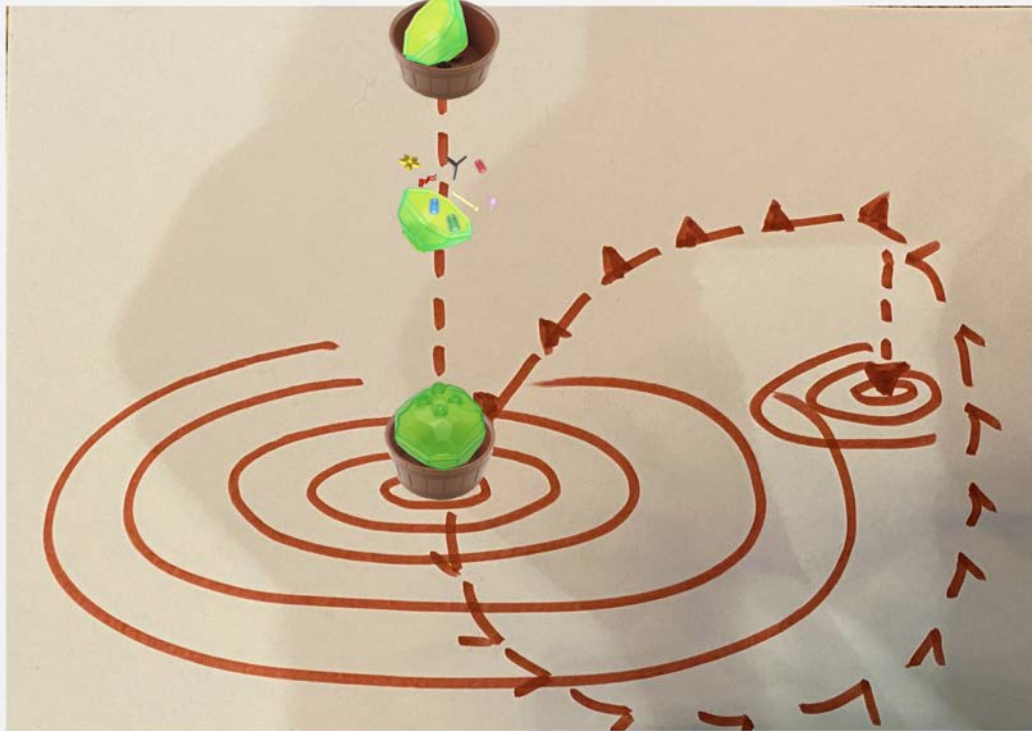
We zien impact niet als een resultaat, maar als een groeiproces. Failing forward staat voor het lef om te durven falen met het vertrouwen dat geleerd kan worden uit het mislukken. Er is niet 1 recept, niet 1 waarheid maar een **gedeelde oefenruimte**. We zetten experimenten op. We richten de spotlichten op de coulissen, op de processen. We geven een project de ruimte om te ontstaan. We leren door te doen. Door samen te zoeken, versterken we elkaar. De transitie die we voor ogen hebben is geen stip aan de horizon, het is een traject waar we dankzij #Gent2030 nu aan kunnen beginnen.

Leren staat in deze aanpak centraal. Opengetrokken naar zijn meest toegankelijke vormen (niet per sé cerebraal en talig, ook bijvoorbeeld mentaal en fysiek). We verankeren een open leerhouding als de basisattitude van waaruit we ageren en samenwerken.

Projecten die vanuit de artistieke lijnen ontwikkeld worden, koppelen we aan **leervragen**. We verbinden het initiatief aan het waardenkader en de guiding principles, en we luisteren naar de leernoden van de initiatiefnemer: "Wat zou je willen leren? Wie heb je daarvoor nodig?" We bieden tijd en ondersteuning in het vastgrijpen, zichtbaar maken en delen van wat geleerd werd, want daar is, horen we, vaak geen ruimte voor in organisaties.

Elk proces dat ontstaat, wordt **gemonitord**. Niet aan het einde wanneer het publiek de deur achter zich toetrekt, maar *tijdens* het proces. We bieden tijd en ondersteuning om te reflecteren te vertragen, de pauzeknop in te drukken. We stellen kritische vragen en vieren kleine successen. We zoeken antwoorden op onverwachte uitdagingen.

Dat leren wordt **gedocumenteerd** in verschillende vormen en altijd weer verder gedeeld – in Gent en Europa. Het is een proces waarbij we ook in vertrouwen steeds verder de trekkersrol doorgeven. Een oefening in loslaten en doorgeven, in luisteren en ondersteunen.

⇒ GUIDING PRINCIPLE 1

WE ONTWERPEN IMPACTVOLLE LEERPROCESSEN & MAKEN HET LEREN ZICHTBAAR

WAARDENKADER: *Innovatief – open – vrij*

- Wat heeft een groep/omgeving nodig om te kunnen leren?
- Hoe pak je leervragen vast en hoe ondersteun je die?
- Hoe stuw je mensen om naar een leerproces toe te gaan?
- Hoe kan je leerervaringen zichtbaar maken/vastpakken?
- Hoe maak je leren toegankelijk? Hoe valideer je verschillende vormen van leren?
- Hoe kan je monitoren zodat leren niet aan het einde komt maar impulsen geeft en een proces mee stuurt?
- Hoe bied je ondersteuning?
- Hoe kan je experimenten uitzetten? Leren door te doen. Hoe maak je ruimte voor falen? Hoe verhoudt het (artistieke) resultaat zich tot het proces? Wat toon je wel en wat niet?
- Wie heb je nodig? Welke rol speelt de kunstenaar?

(On)zichtbare capaciteit verbinden en versterken

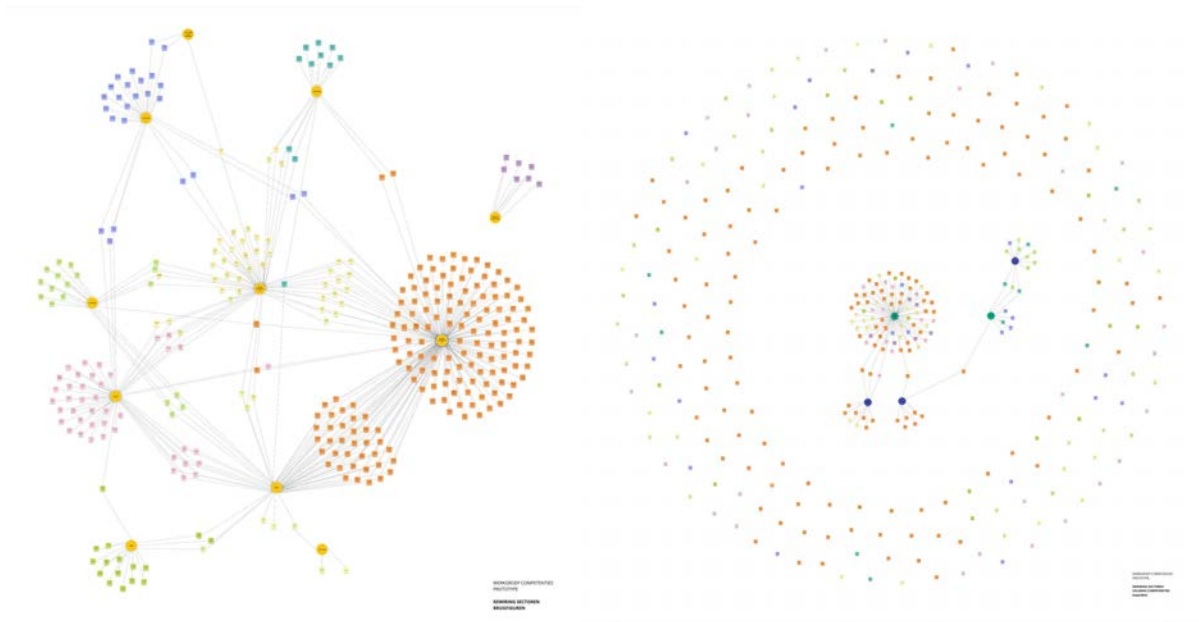
Culturele en maatschappelijke vernieuwing en aanpassingen ontstaan vanuit kwalitatieve verbindingen tussen kunst, erfgoed, technologie, onderzoek, onderwijs, welzijn, toerisme, de bedrijfswereld... Tussen generaties en gemeenschappen. We willen bestaande netwerken, competenties, talenten in Gent en omstreken naar waarde schatten. We geven extra aandacht aan initiatieven, talenten en netwerken buiten de geijkte structuren.

In de zorgzame, open stad waar we naartoe willen, zijn we niet verstrikt door hiërarchieën of de schotten tussen gemeenschappen, generaties en maatschappelijke domeinen. We werken regeneratief en in vertrouwen samen. In een circulaire stad staan niet de ego's centraal, maar wel de collectieve competenties.

- We activeren de (on)zichtbare competenties in de stad en daarbuiten tot ver na 2030.
We zetten in op bestaande dynamieken. We laten zien dat wat mensen doen, impact heeft, ertoe doet. Welke initiatieven slagen er nu al in om *belonging* te creëren? Wat gebeurt er nu al om het waardenkader te realiseren? Wie is er bezig om een stukje stad toegankelijk te maken? Wie slaagt er in welke sectoren al in om duurzame oplossingen te bedenken voor ecologische uitdagingen in het economische, innovatieve, sociale, culturele veld? Wie kent de fysieke en mentale drempels van de stad en weet hoe je een ruimte toegankelijk kan maken? Wie kan met een voudige ingrepen de uitstoot van een project drastisch verminderen? Wie kan een grote groep mensen op de been brengen; wie kan optreden als tolk? Waar zitten de dromers met hun zotte ideeën, de mensen die in hun vrije tijd buurtfeesten organiseren, de groepsmensen die met iedereen een praatje slaan? Wie is de drijvende kracht achter het buurtfeest? Wie kan een gemeenschap mobiliseren? In wie schuilt een kunstenaar?

Alle competenties die we nodig hebben om projecten te organiseren volgens het *waardenkader* en de *guiding principles* willen we blootleggen en verder in kaart brengen. Daar hebben we digitale tools voor nodig. Dat alleen al is een leerproces: *is dit stadsbreed mogelijk, wie maakt dit, hoe user-generated kan dit zijn, kan of moet zo'n datasysteem ooit af zijn, hoe vertalen we de waarden en uitdagingen in competenties zodat ze hanteerbaar zijn voor iedereen?*

- We verbinden en rewired competenties tot ver na 2030.
Wanneer we op zoek gaan de mensen die iemand kennen die iemand kennen die nog iemand anders kennen, dan boren we netwerken aan die nog niet met elkaar in contact kwamen. We richten ons op de blinde vlekken, de unheard voices, de marges, op zoek naar bruggen en bridging ties. Groepen komen samen, over sectoren heen, die nooit eerder rond gedeelde uitdagingen rond de tafel zaten.
- We versterken competenties tot ver na 2030.
#Gent2030 omarmt een artistiek idee, verbeeldingsonderzoek of leervraag. Daarrond komen mensen samen om een leerproces te doorlopen en zo te groeien. Competenties, nodig voor de realisatie van projecten, worden versterkt om verbindend samen te werken en het waarde kader in de praktijk te kunnen brengen. De impact hiervan toont zich al van in het proces: als het *ripple effect* van steentjes in het water.

⇒ GUIDING PRINCIPLE 2

WE VERBINDEN CROSSECTORAAL (ON)ZICHTBARE NETWERKEN, TALENTEN & COMPETENTIES

WAARDENKADER: Samenwerkend – verbindend – duurzaam

- Wat hebben samenwerkingen nodig om vernieuwend en duurzaam te zijn?
- Hoe verbinden we Gent met Europa en Zeeland en Wallonië?
- Waar ligt de brug tussen systeem- en leefwereld?
- Hoe kunnen we de dynamieken in Gent zichtbaar maken? Hoe versterken we bestaande initiatieven? Hoe nestelen we ons in het stadsweefsel?
- Hoe maak je netwerken toegankelijk voor iedereen? Hoe deel je kansen?
- Naar welke competenties gaan we op zoek? Hoe valideer je onzichtbare competenties? Hoe zoek je ze?
- We denken aan special guests co-operaties (sociaal-economische veld), learning skills and citizenship, samenwerkingen enz...

Van doelgroep naar gedeeld eigenaarschap.

Gent moet niet gemaakt worden. Gent wordt gemaakt. Ze ontstaat elke dag opnieuw dankzij de energie en dynamiek van haar inwoners. Door een geëngageerde voetbalcoach op de Muide. Door twee kunstenaars die muren slopen tussen een psychiatrisch centrum, een museum en buurtbewoners. Door een straathoekwerker, een CEO... Wat nu al gebeurt op microniveau willen we zuurstof geven en stadsbreed verbinden het macroniveau.

Het traject van Gent2030 is van in het begin opgezet met een sterke focus op participatie. We trekken dit radicaal door en zetten met onze kandidatuur in op participatieve programmaontwikkeling. Het oude paradigma van 'outreaching' laten we achter ons. Het idee dat één groep slimme mensen de rest moet bereiken, past niet meer in onze visie. In plaats daarvan stellen we de burger centraal: van 'doelgroep' naar mede-eigenaar. Minimum rules, maximum respect. Iedereen kan ideeën, ervaringen, know how of goesting aandragen. Meer dan een vaag idee of drive is er niet nodig om een leerproces op gang te brengen - dat zorgt voor nieuwe relaties: tussen mensen onderling en met hun omgeving.

Gent heeft met o.a. de burgerbudgetten ervaring in beleidsparticipatie. Maar nog te veel blijft participatie iets voor wie al gemakkelijk toegang vindt tot het beleid. De Stad zoekt al langer naar nieuwe methodes om wijkbudgetten radicaal democratisch te maken. De betrokken dienst zag in #Gent2030 een springplank om stemmen te laten weerklinken die nog te vaak ongehoord blijven, om ruimte te scheppen voor wie de ruimte niet heeft om actief deel te nemen. We sporen de talenten in de stad actief op en valideren competenties die nu nog te vaak buiten beeld blijven.

Een ontwerpgroep die de plannen voor de leeromgevingen vorm gaf, bracht 6 mensen samen met ervaring in het culturele veld (KASK & LUCA), participatieve kunstpraktijken (VierNulVier), sociale participatie (Stad Gent), impactmetingen (HoGent), dekolonisering (UGent). Een ruimer klankbord met o.a. wijkregisseurs, analisten en impactonderzoekers, sociaal-culturele spelers, mensen uit het onderwijs en het economische veld... bouwt op die voorstellen verder. Iedereen kreeg de opdracht iemand uit te nodigen "die niet op jezelf lijkt". Mensen die nog nooit eerder samenwerkten, zetten hun tanden in de uitdagingen die voorlagen. Niet om vrijblijvende feedback te geven, maar om de plannen mee vorm te geven. Het is een aanpak die we graag veel verder doortrekken.

Artistieke projecten vormen het kloppend hart van de leerprocessen. Verbeelding is de taal van het vernieuwd cultureel burgerschap: het initiatief tot verbeelding start niet alleen bij kunstenaars maar ontstaat bij alle burgers – zo ontstaan gedeelde projecten die impact heeft op de stad. We geloven in de creativiteit en innovatie die ontstaat wanneer burgers de vrijheid krijgen om te dromen, te experimenteren en te creëren. En in een systeemwereld die responsief is voor input van de leefwereld en in staat is om dit te vertalen naar effectief beleid en initiatieven.

⇒ GUIDING PRINCIPLE 3

WE WERKEN SAMEN VANUIT GEDEELD EIGENAARSCHAP. JONGEREN KRIJGEN DAARBIJ MAXIMAAL VERTROUWEN.

WAARDENKADER: Democratisch – rechtvaardig - inclusief & divers – toegankelijk – veilig – solidair

- Hoe zetten we onze Gentse ervaring in op vlak van coöperatie, cocreatie, commons, deelsamenwerkingsmodellen coproductie?
- Hoe maken we de shift van DIY (do-it-yourself) naar DIT (do-it-together)?
- Hoe groeit een project vanuit gedeeld eigenaarschap? Hoe kan zo'n proces eruit zien? Wat zijn de valkuilen en kansen? Hoe geef je sleutels echt uit handen?
- Hoe maken we participatie mogelijk voor kwetsbare groepen/ongehoorde stemmen? Hoe maken we ruimte vrij voor initiatief?
- Hoe gaan we actief op zoek naar wie op kleine schaal een grote impact kan hebben?
- Hoe betrekken we mensen die drempelvrees ervaren?
- Hoe geven we ruimte aan goede ideeën die hun weg nog niet gevonden hebben?
- Hoe worden kinderen en jongeren betrokken op een volwaardige manier? Legacy EYC.
- Hoe vertaal je dit principe in een helder organisatiemodel. Wie neemt welke rol op? Hoe worden beslissingen genomen? Hoe herdenken en doorbreken we machtsstructuren die gaandeweg ontstaan?

Werkversie J

WE BEGINNEN VANDAAG: **CIRCULAIRE ATELIERWERKINGEN**

In 2030 willen we expertise en perspectieven verbinden en verknopen om nieuwe inzichten te creëren en dynamieken in gang te zetten. Om de broodnodige verbindingen te leggen in de tijd, in de ruimte en voorbij de schotten tussen sectoren, domeinen, generaties en gemeenschappen. We zien Gent als een **open atelier**, waar alle burgers samen nadenken over hoe het hoofd te bieden aan die permanente stroom van uitdagingen waar we vandaag en morgen voor staan.

De leeromgeving en verdere programmaontwikkeling van #Gent2030 maken we al in 2024-2025 zichtbaar en tastbaar in **Circulaire Atelierwerkingen**. We richten ze in op snijpunten tussen de systeem- en leefwereld, in grensgebieden, op kruispunten.

Vanuit de 4 verschillende artistieke lijnen creëren we zo **ruimte (fysiek, virtueel of mentaal)** waarin mensen van verschillende sectoren, groepen, achtergronden samen een **verbeeldingsonderzoek** aangaan, participatieve kunstpraktijken ontwikkelen, van bij het prille idee tot de zinderende nawerking.

Leren door te doen! We wachten niet tot 2030 om deze nieuwe manier van werken te starten. We starten daarom zo snel als kan met experimenteren. We maken mentale en fysieke ruimte vrij om samen te zoeken, te proberen, te schitteren, te falen, te herbeginnen, kortom: om samen te leren. En zo vertrouwen op te bouwen, tijd te bieden, contacten te leggen, slagkracht te vergroten en dingen in beweging te zetten. **HET IS SPEELTIJD VOOR GENT!**